

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyanthea, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Admiratio

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97211](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97211)

Si quid mirabere, penes inuitus. Horat. l. i. epist. 11.

EXEMPLA SACRA.

Admiracionis exempla: Iſaac, *Genes. 27. v. 20.* Iacob, *45. 26. Ge- deon, Iudic. 6. 22.* Regina Sabaz, *Reg. 50. 4. 2.* Paralip. 9. 3. Nabucho- donofor, *Daniel. 3. 91.* Turbae, *Matth. 9. 33. & 12. 23.* CHRISTI au- ditores, *13. 54.* Plebs, *15. 31.* Discipuli, *19. 33. Luc. 11. 14. Ioan. 7. 21.* Plebs promiſcua, *Marc. 11. 18.* Multitudo, *Marc. 1. 22. & 7. 37. & 9. 15. Aſor. 2. 7.* Populus, *Luc. 1. 21. Aſ. 3. 11.* Chriſti auditores, *Matt. 13. 54. Marc. 6. 2. Luc. 2. 47. & 4. 22.* Chriſti diſcipuli, *Matth. 19. 25. & 31. 20. Marc. 6. 51. & 10. 32. Luc. 8. 25. & 9. 43.* Ierofolymitani, *Matth. 21. 10.* Phari- ſeorum diſcipuli & Herodiani, *Matth. 22. 22. Marc. 12. 17. Luc. 20. 26.* Phariſaei ſuiſdam, *Marc. 2. 12. Luc. 5. 25.* Scribae & Phariſaei, *Luc. 5. 26.* Capernaetae, *Marc. 1. 27. Luc. 4. 32.* Decapolitani, *Marc. 5. 20.* Puellae à mortuis excitatae parentes, *Marc. 5. v. 42. Luc. 8. 56.* CHRISTVS, *Marc. 6. v. 6. Luc. 7. v. 9.* Galilaei, *Marc. 7. 37.* Pilatus, *Marc. 15. v. 5. 44.* Cognati Zachariae, *Luc. 1. 21. 53.* Ioseph & Maria, *Luc. 2. & 33. 4. 7.* Petrus & eius diſcipuli, *Luc. 5. 9.* Pilatus & Phariſaei, *Luc. 20. v. 26.* Iudaei, *Ioan. 7. 15. Aſor. 9. 21.* Principes & Seniores populi, *Aſ. 4. 13.* Moſes, *Aſ. 7. 31.* Simon Magus, *8. v. 13.* Paulus, *9. 5. Galar. 1. 6.* Pauli comites, *Aſor. 9. 7.* Circumciſi fideles, *10. 45.* Qui conuenierant apud matrem Ioannis orationis cauſa, *12. 16.* Sergius Proconſul, *13. 12.* Fidelium inimici, *1. Per. 4. 4.* Omnes incolae terrae, *Ioan. 17. & 6. Apo- cal. 13. 3.*

Vide Sinoporis exempla.

Admonitio.

SENTENTIAE PHILOSOPHICAE. Admonitionum genera.

Admonitionum duo ſunt genera, alterum acriter obiurgans, al- terum leuiter curans, argumenta mihi videntur probi principis. Imperandi modum ſingularum moribus accommodato decenter, cum probis moderatè, cum ſuperbis vehementius, cum audacibus acerbè, cum cautiſimis denique leuiter agens. *Ex Sapatri Epist.*

POETICAE SENTENTIAE.

Ex Comicis Graecis.

Ουκ εὐχόμενος ἄνεός ποίει τὴν ἑσθλότητα.
Teis autē lozous ariepes iei tois d' iezois warhe.
Valde in monendo si quis asper ſit,
Verbis acerbis est quidem, sed re parat.
Απαιτις ἰσ πῶς εἰς τὸ ἑσθλὸν ἔρχομαι,
Αὐτοὶ δ' ἀπαιτῶν ἄνεός ἐστιν ἄνεός ποίει.
Alios monere, si quid errent, nouimus,
Errata at ipsi nostra non cognouimus.
Α ἄνεός ποίει ἑσθλὸν ἄνεός ποίει.
Esit, ποίει ἑσθλὸν ἄνεός ποίει.
Alium qui deum monere homo facile potest,
Sed ipse non facile seidem illud fecerit.

Horat. lib. i. Epist.

Fermet au aritia miser ag, cupidine peccus?
Sunt uerba & uoces, quibus hum lenire dolorem
Posit, & magnam morbi depellere partem.
Laudis amor et times? sunt certa piacula quare
Ter pure lecto poterunt recreare libello.
Inuidus in acundus, inuor, Sinosus, amator?
Nemo adeo ferus est, qui non miserecere possit,
Si modo cultus & patienter commodet aurem.

Terentius in Andria, facile omnes, cum ualeamus, recta consilia agrosi damus.

Ouidius.

Impatiens animus, nec adhuc tractabilis arte,
Respuit, atque odio uerba monentis habet.

APOPTHEGMATA.

Thales, rogatus, quid esset facile? Alterum, ait, admonere. Omnes enim, cum ualeamus, recta consilia agrosi damus. *Erasm. libr. 7. apoph. ex Laert. 1.*

Zeno Citternsis, quodam in conuiuium immoderatus vorante ob- ſonia, neque quicquam alijs reliquum faciente, piscem ingentem, qui apponebatur, è patina sustulit, quasi solus illum deuoraturus. Quum alter inuens Zenonem, significaret se mirari impudentiam; Quid, inquit, putas, conuictoribus tuis accedere quotidie, si meam opophagiam ferre non potes? *Laert. lib. 7. c. 1.*

Idem, Quidam in conuiuium accumbens Zenoni, eum, qui sub ipso sedebat, pulabat pede. Zeno autem vicissim pulabat illius g' nua, & ad ipsum conuersus: Quid (inquit) putas, hunc pati qui infra te accumbit? Ita multi offenduntur, quamuis leui in commodo, quum alios ipsi maioribus afficiant, nec sentiant, *Laert. lib. 7. c. 7.*

Diogenes, qui dam in publico gestans longam trabem, per impru- dentiam percussit Diogenem, moxq; ex more dixit, Caue. At Dio- genes Num, inquit, me vis iterum percutere? Alij sic narrat: Di- centi caue, baculum impedit in caput: & post ictum adiecit, Caue: par pari referens: nam ante lesionem dicendum erat caue, *Laert. libr. 6.*

Leo Byzantius, quum Philippus ador- zantios, Leo adijt illum, percontans hunc accidit tibi, Philippe, ut bellum instituas? tatum pulcherrima, huc adducatur, ut in ad fores amasorum meorum venio. redamari cupiunt, haudquaquam cum g res amasorum. Amantes enim non egent ciuilibus. Hoc dicto in diuerſum flexo Ro liberauit. Philostrat.

SIMILITVDI

Ut equis non in ipso cursu frenum iniicimus, sed ante cursum, qui propensi sunt ad iram aut libidinem, ante rationibus ac mon- tis refranandi sunt, priusquam in periculum ventum sit. *Plutarch.* Nutrices pueros lapsos non obiurgant aut puniunt, sed accu- rentes erigunt, deinde obiurgant: sic amicus, cum affligitur, adiu- uandus est, & erigendus, postea monendus & obiurgandus, quod suo vitio in eam calamitatem incidit. *Plur.*

Qui dentibus laborant protinus medicum aduent, malum ex- ponunt: qui febre tenentur, accerſunt: at phreneticus nec accerſit, nec admittit, ob morbi vehementiam. Ita qui vitia sua celant, nec admonentem patiuntur, de his nulla salutis spes. *Plutarch.* Oculo lippienti non est admoendum lumen: Nec animus af- fectu laborans admittit grauem admonitionem, sed admittenda laus est, sic medendum. *Plur.*

Quemadmodum Telephus, quoniam carebat amico, coactus est ab hoste petere remedium ad medelam vulneris: ita qui non ha- bent liberos animos, a quibus admonentur, se penumero ab im- micis audiunt sua vitia. *Plur.*

Remedia statim mordent vel offendunt, postea constant salu- tem & voluptatem: Ita salubria monita: initio sunt nonnulli ama- ra, postea correcta iucundissima.

Ut pituita paulatim collecta tum maxime apparet ac vincit, cum natura vincitur: Sic quidam amici potentes admonere non au- dens, nisi labantur: sed simulatque commutata for: tunc aura sunt humiles facti, tum obiurgant. *Plur.*

Sanus fert, si exprobes intemperantiam, libidinem, luxum: ea- dem non terret exortans: Sic admonendus amicus, cum deficiat iraci aut amare. *Plur.*

Ictum quem prauidetis, commodius excipis: sic praecogitatum malum minus offendit. *Seneca.*

Medici vetant admoeri remedia, cum morbus in accellu est, ac ſeuit, sed cum leuiter: Ita ad primos illos irae aut doloris motus non est adhibenda consolatio, vel admonitio, sed ubi tempore coeperint esse iuuiores.

Elleborum, tamenſi efficax, Medici vetant dari senibus, aut pu- ris, aut exilibus: Ita admonitio sic est temperanda, ut ferre possit, quem velis emendare: nec solum ipeſtandum est vitium, sed natu- ra quoq; eius, cuius vitio iudeas mederi. *Plur. lib. 5. c. 25.*

Herbae saluatae consuetudine perdunt medendi vim: Ita admo- nitio, si assidua sit, non emendat affertum iam obiurgationib. *Plur.* In Narnensia agro terra imbre fit ficior, æstu humescit, inde Ci- cero iocatur illic ex imbre puluerem, ex ficitate fieri latum: Ita quosdam admonitio reddit deteriores. *Plur. lib. 31. c. 4.*

Quaedam gemmae aceto maceate immittuntur, pleraque melle decoctae: Ita quosdam meliores reddit acris obiurgatio, quosdam admonitio blandior. *Plur.*

Imperatores instructa acie solent, quonquam paratissimos ad preliandum milites videant, eos tamen cohortari: ita iuuenes cre- cti ad laudem ad literas sunt adhortandi. *Cicer. Philippic. 4.*

Capifici ficus nunquam matureſcit, sed tamen gignit vermicu- los, qui deuolantes ad veram ficum, perſoſſo ficorum cortice, matu- ritatem illis tribuant: ita sunt, qui ipsi nihil queant egregium face- re, sed tamen aliquo pacto stimulant alios, ut id faciant. *Plur. archim.*

Adolescentia.

DEFINITIO ET ETYMOLOGIA.

ADOLESCENTIA, Graecè νεότης, & uariis modis, adolescens di- citur, & secundum Ciceronem in Topicis, flos aetatis: vel, ut alij volunt, extrema pueritia, dicta ab adoleo, quod modo si- gnificat accresco, quia crescentes pueri, cum primum puberes fiunt, olera hircum incipiunt: propter quod hircutuli sunt appellati: hinc adoleſco, unde adolescens, cuius diminutium est adoleſcen- rulus, & adolescentia, cuius prima aetas ephēbia dicitur. Unde ephē- bus, qui in prima est adolescentia. Terent. in Andria: Nam is puer, quam exceſſit ex ephēbis Sosia. Ephēbus dicitur, quod iam sit in pube, quae Graecè νεότης dicitur, unde & νεότης, qui iam ad pubertatem annos peruenit.

SENTENTIAE BIBLICAE.

Tria sunt difficilia mihi, & quartum penitus ignoro, viam qui- ſe in caelo, viam colubri supra perram, viam nauis in medio mari, & viam viri in adolescentia. *Proverb. 30.*